

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-90-11>

УДК 336.14:657.631:37

БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА У СФЕРІ ОСВІТИ І НАУКИ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ

BUDGET PROGRAM IN THE FIELD OF EDUCATION AND SCIENCE AS AN OBJECT OF STATE AUDIT

Панасюк Ольга Вікторівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та аудиту,

Державний податковий університет

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3510-9981>**Поліщук Дарія Сергіївна**

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,

Державний податковий університет

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-9910-9486>**Поліщук Софія Олексіївна**

здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-5263-4265>**Panasiuk Olha, Polishchuk Dariia**

State Tax University

Polishchuk Sofia

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Стаття присвячена актуальним питанням державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм у сфері освіти і науки в Україні, який є критично важливим інструментом для забезпечення цільового та економічного використання публічних коштів. Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм у сфері освіти і науки спрямований на оцінку ефективності використання державних коштів для досягнення запланованих результатів, виявлення непродуктивних витрат та запобігання фінансовим порушенням. У статті досліджено сутність бюджетних програм як інструмента реалізації державної політики та управління бюджетними ресурсами в освітній і науковій сферах. Проаналізовано діяльність органів державного фінансового контролю щодо здійснення аудиту виконання бюджетних програм, визначено їх роль у забезпеченні законності, результативності та ефективності використання бюджетних коштів. Систематизовано основні проблеми, що виникають під час проведення державного аудиту в умовах обмежених фінансових ресурсів і воєнного стану. Окреслено напрями вдосконалення аудиторських процедур, підвищення прозорості використання бюджетних коштів та посилення контрольних механізмів у сфері освіти і науки. Запропоновано практичні рекомендації щодо підвищення ефективності державного аудиту бюджетних програм і забезпечення належного фінансового управління в зазначених сферах.

Ключові слова: освітня діяльність, програмно-цільовий метод, бюджетна програма, паспорт бюджетної програми, фінансування освітньої діяльності, державний фінансовий аудит та його органи.

The article is devoted to topical issues of the state financial audit of budget programs in the field of education and science in Ukraine under current socio-economic conditions and the challenges caused by martial law. Budget programs are examined as an important instrument for implementing state policy, ensuring the provision of educational and scientific services, and achieving strategic objectives of national development. The study substantiates the importance of state financial audit as a key mechanism for monitoring the legality, efficiency, effectiveness, and economy of public funds allocated to education and science. The article analyzes the essence and specific characteristics of budget programs in the educational and scientific sectors as objects of state audit. Particular attention is paid to the role of state financial control bodies in assessing the achievement of planned performance indicators, compliance with budget legislation, and the effectiveness of resource management by

spending units. The functions and practical activities of public audit institutions responsible for monitoring the implementation of budget programs are considered. The authors systematize the main problems that complicate the implementation of state financial audit in the field of education and science. These include insufficient quality of planning and performance indicators of budget programs, shortcomings in internal control systems, limited use of risk-oriented audit approaches, inadequate methodological support, lack of digitalization of audit procedures, and difficulties associated with the functioning of educational and scientific institutions during wartime. The article outlines practical recommendations aimed at increasing the effectiveness of state financial audit and ensuring better governance of public financial resources in the educational and scientific sectors. The implementation of the proposed measures will contribute to improving the quality of budget program implementation, increasing the efficiency of public expenditures, and strengthening public trust in the management of state finances.

Keywords: educational activities, program-target method, budget program, budget program passport, financing of educational activities, state financial audit and its bodies.

Постановка проблеми. Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм у сфері освіти і науки в Україні є життєвою необхідністю, адже бюджетні програми становлять не лише інструмент реалізації державної політики, але й формують інституційне підґрунтя стратегічного управління державними фінансами, у тому числі, в освіті та науці. А цього неможливо досягнути без адекватного контрольованого супроводу використання бюджетних коштів в освітній та науковій сферах за відповідними бюджетними програмами.

Проте попри значну кількість проведених перевірок державними органами контролю у освітній та науковій діяльності проблеми не зменшуються і додаються нові, що пов'язано й з повномасштабною війною в країні. Тому метою статті стало дослідження проблем при проведенні аудиту бюджетних програм у сфері освіти та науки і шляхів їх вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На необхідність такого контролю вказує й Бюджетний кодекс України: «на всіх стадіях бюджетного процесу здійснюються контроль за дотриманням бюджетного законодавства, аудит та оцінка ефективності управління бюджетними коштами відповідно до законодавства [1, ст. 19].

Питанням фінансового контролю (аудиту) бюджетних програм, безумовно, приділено увагу вітчизняними науковцями. Проблеми теорії і практики державного аудиту використання бюджетних коштів на виконання бюджетних програм висвітлювали в своїх дослідженнях наступні науковці: О.Г. Рябчук, Д.О. Гаркуша [9], які обґрунтували необхідність бюджетних видатків у сфері освіти як важливого інструменту впливу на ефективність розвитку національної економіки в цілому; О.О. Дорошенко, А.С. Циб [10] присвятили наукову працю теоретичним аспектам проведення Державною аудиторською службою державного фінансового аудиту виконання

бюджетних програм та аналізу ефективності даного виду аудиту; Ю.М. Денисовець [11] звертає увагу на проблеми формування ефективної системи державного фінансового контролю бюджетних програм в умовах євроінтеграції України; І. Сисоєва, В. Нагайчук та В. Сисоєва [12] спрямували дослідження на аудит ефективності виконання бюджетних програм, визначення критеріїв оцінки та методів вимірювання економічної ефективності чинників виконання цих програм; метою дослідження І.М. Серватинської, О.О. Мостовенко та О.В. Гоменюком [13] стало концептуальне та прикладне уточнення ролі аудиту бюджетних коштів як ключового інструмента фінансового контролю, спрямованого на забезпечення законності, результативності та економності використання публічних ресурсів у бюджетних установах.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість наукових досліджень, присвячених державному фінансовому аудиту бюджетних програм, низка питань залишається недостатньо опрацьованою. Зокрема, потребують подальшого дослідження особливості проведення державного аудиту бюджетних програм у сфері освіти і науки в умовах воєнного стану, а також методичні підходи до оцінки їх результативності та ефективності з урахуванням специфіки освітньої і наукової діяльності.

Водночас недостатньо висвітленими залишаються проблеми взаємодії органів державного фінансового контролю, удосконалення системи результативних показників бюджетних програм, запровадження ризик-орієнтованого підходу до аудиту та використання його результатів для прийняття управлінських рішень. Це зумовлює необхідність поглибленого дослідження бюджетних програм у сфері освіти і науки як об'єкта державного аудиту та розроблення практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності контрольних заходів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання) дослідити сутність бюджетних програм у сфері освіти і науки; стисло проаналізувати діяльність контрольних органів, що здійснюють аудит бюджетних програм у сфері освіти та науки; визначити основні невирішені проблеми державного аудиту виконання бюджетних програм у сфері освіти і науки та запропонувати пропозиції щодо вирішення деяких з них.

Виклад основного матеріалу дослідження. Освіта і наука – це невід’ємні та взаємопов’язані складові єдиного механізму розвитку суспільства, державні пріоритети, які забезпечують інноваційний, соціально-економічний і культурний його розвиток.

Освіта і наука функціонують в Україні як мережа бюджетних установ (державних і комунальних), які забезпечують надання освітніх послуг, проведення фундаментальних досліджень та підготовку фахівців. Освіта передає накопичені знання та формує критичне мислення, а наука генерує нові ідеї та інновації. Разом вони забезпечують прогрес, економічне зростання та конкурентоспроможність України на світовій арені, тому наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність є невід’ємною складовою частиною освітньої діяльності.

Як бюджетні установи, освіта і наука діють відповідно до норм Бюджетного кодексу України. Це передбачає їх фінансування, яке залишається одним із ключових пріоритетів держави, навіть попри суттєві бюджетні обмеження в умовах військової агресії РФ проти України.

Про це свідчить аналіз видатків на освіту з державного та місцевих бюджетів,

оскільки фінансування освітньої діяльності в Україні здійснюється, відповідно Бюджетного кодексу, з державного та місцевих бюджетів, як складових бюджетної системи України [1, ст. 5], проведений у табл. 1.

Результати аналізу засвідчують, що у довоєнний період (2020–2021 роки) мало місце зростання видатків. Приріст показника видатків на освіту у 2021 році склав 60 632 млн грн до попереднього 2020 року, або 24,03 %, у тому числі за державним та місцевими бюджетами відповідно 10 980 млн грн та 49 652 млн грн. У 2022 році у порівнянні з 2021 роком спостерігається спад видатків на освіту на 7,08 %, що було спричинено початком військової агресії РФ проти України. Це зумовило необхідність перерозподілу бюджетних ресурсів на збільшення їх для оборонного сектору, гуманітарної допомоги. Значну частину освітніх витрат у цей період було скорочено через евакуацію окремих навчальних закладів, тимчасову неможливість реалізації багатьох освітніх програм тощо. Проте у 2023–2025 роках спостерігається поступове збільшення фінансування від 6,15 % у 2023 році до 13,09 % у 2025 році завдяки поступовій стабілізації економічної ситуації в країні, залученню міжнародної підтримки через гранти і програми відновлення освітнього процесу тощо. Проведений аналіз видатків на освіту також засвідчив, що вказані видатки здійснюються переважно за рахунок місцевих бюджетів. Зростання відношення між видатками за державним і місцевими бюджетами (від 1 / 3,77 у 2020 році до 1 / 4,86 у 2025 році) можна пояснити розширенням витрат громад на освітню інфраструктуру в умовах продовження децентралізаційних процесів, роз-

Таблиця 1

Аналіз видатків на освіту в Україні у період 2020–2025 рр.

Рік	Видатки на освіту всього			у тому числі:				Відношення між видатками за місцевими і державним бюджетами, разів
				за державним бюджетом		за місцевими бюджетами		
	млн грн	Приріст		млн грн	приріст	млн грн	приріст	
		млн грн	%		млн грн		млн грн	
2020	252 283	-	-	52 857	-	199 426	-	3,77
2021	312 915	60 632	24,03	63 837	10 980	249 078	49 652	3,90
2022	290 758	-22 157	-7,08	58 508	-5 329	232 250	-16 828	3,97
2023	308 639	17 881	6,15	60 452	1 944	248 187	15 937	4,11
2024	348 432	39 793	12,89	64 738	4 286	283 694	35 507	4,38
2025	394 048	45 616	13,09	67 260	2 522	326 788	43 094	4,86

Джерело: сформовано авторами на основі [2]

початих з 2014 року на підставі Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [3], які посилюють фінансову спроможність органів місцевого самоврядування. Фінансування освіти та науки здійснюється на підставі кошторисів доходів і видатків – головним фінансовим документом, який є обов'язковим і за яким працює бюджетна установа України, та планів використання бюджетних коштів, складених відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» [4], затверджених відповідно до Бюджетного кодексу України. Ці кошти виділяються з державного та місцевих бюджетів Міністерством фінансів України на основі законів про державний бюджет на відповідний рік. Сьогодні це регулюється статтею 20 Бюджетного кодексу України, згідно з якою у бюджетному процесі на рівні державного бюджету та на рівні місцевих бюджетів застосовується програмно-цільовий метод – «метод управління бюджетними коштами для досягнення конкретних результатів за рахунок коштів бюджету із застосуванням оцінки ефективності використання бюджетних коштів на всіх стадіях бюджетного процесу» [1, ст. 1, п. 42]. Важливими складовими програмно-цільового методу у бюджетному процесі є бюджетні програми, паспорти бюджетних програм та результативні показники бюджетних програм, серед яких основним елементом програмно-цільового методу є бюджетна програма, яка являє собою «сукупність заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети, завдань та очікуваного результату, визначення та реалізацію яких здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій» [1, ст. 2, п. 4]. За кожною бюджетною програмою (крім тих, що створюються за кошти резервного фонду бюджету, з повернення кредитів до бюджету та з перерахування міжбюджетних трансфертів) головні розпорядники бюджетних коштів (бюджетні установи в особі їх керівників) складають паспорт бюджетної програми.

Це, безумовно, стосується й освіти та науки, до особливості бюджетних програм яких належить взаємопов'язаність заходів, які реалізуються Міністерством освіти і науки України (МОН) для досягнення конкретних цілей (підготовка фахівців, проведення наукових досліджень), та які оцінюються за чіткими

індикаторами ефективності. Типовий перелік бюджетних програм у галузі «Освіта» регулюється наказом МОН від 15.04.2024 № 521 [5]. Він складається з програм для дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти, професійної підготовки та забезпечення діяльності навчальних закладів. У наказі МОН для кожної бюджетної програми зазначаються мета, завдання та результативні показники, до яких належать показники затрат, показники продукту, показники ефективності та показники якості.

Фінансування бюджетних програм освіти в Україні має цільовий характер і реалізуються лише через затверджені паспорти бюджетних програм. Воно базується на асигнуванні на освіту в розмірі не менше ніж 7 відсотків валового внутрішнього продукту (ВВП) за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством [6, ст. 78]. Отже, проаналізуємо виконання даного показника у період 2020–2025 рр., використовуючи табл. 2.

З проведеного аналізу можна зробити висновок, що стаття 78 Закону України «Про освіту» [6] щодо фінансування системи освіти була виконана лише у 2021 та 2022 роках за показниками реального ВВП (більш, ніж 7 %). Але в умовах воєнного стану цей показник з 2023 року щорічно зменшується.

Проте дані і табл. 1, і табл. 2 засвідчують, що фінансування освітніх бюджетних програм поступово зростає, а це потребує якісного управління ресурсами, ефективного їх витрачання на всіх рівнях – від держави до шкіл.

Крім цього рішенням Кабінету Міністрів у 2026 році додатково збільшено фінансування науковим установам та закладам вищої освіти на 3,28 млрд грн за результатами комплексного незалежного оцінювання ефективності їхньої наукової та науково-технічної діяльності, що свідчить про важливість наукової діяльності в освіті для держави [8].

Забезпечення ефективного і результативного управління бюджетними коштами потребує державного контролю, адже у діяльності бюджетних установ належний рівень законності, результативності та економності використання ресурсів забезпечуються не завжди. Унаслідок цього виникають ризики недосягнення запланованих результатів і здійснення неефективних витрат.

Як зазначають О.Г. Рябчук та Д.О. Гаркуша, посилаючись на Порядок проведення Державною аудиторською службою, її між-регіональними територіальними органами

Таблиця 2

Аналіз фінансування бюджетних програм освіти в ВВП Україні у період 2020–2025 рр.

Рік	ВВП України (млн грн)		Видатки на освіту (млн грн)	Відсоток видатків на освіту у:	
	Номінальний ВВП (у фактичних цінах)	Реальний ВВП (у цінах попереднього року)		номінальному ВВП	реальному ВВП
2020	4194102	3818456	252 283	6,02	6,61
2021	5459574	4363582	312 915	5,73	7,17
2022	5191028	3865780	290 758	5,60	7,52
2023	6537825	5518062	308 639	4,72	5,59
2024	7658659	6821088	348 432	4,55	5,11
2025	8931194	7801948	394 048	4,41	5,05

Джерело: сформовано авторами на основі [2; 7]

державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм [14], «державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм – це вид державного фінансового аудиту, спрямований на проведення аналізу і перевірки законності та ефективності управління і використання коштів державного та місцевих бюджетів під час виконання бюджетних програм, досягнення економії бюджетних коштів та їх цільового використання, досягнення результативних показників бюджетних програм, правильності ведення бухгалтерського обліку, достовірності фінансової та бюджетної звітності, функціонування системи внутрішнього контролю та стану внутрішнього аудиту» [9, с. 120-121].

І.М. Серватинська, О.О. Мостовенко та О.В. Гоменюк звертають увагу на те, що «аудит використання бюджетних коштів виконує не лише контрольну, а й виразну превентивну функцію, оскільки забезпечує раннє виявлення порушень, відтворюваність і трасування операцій, а також ідентифікацію причин повторюваних помилок, пов'язаних із прогалинами документообігу та слабкістю внутрішніх контрольних контурів» [13].

Відповідно до стандартів Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI) [15] державний аудит поділяється на три основні види: фінансовий, відповідності (дотримання), діяльності (ефективності).

На думку Ю.М. Денисовця у випадку бюджетних програм найактуальнішим і водночас найскладнішим є аудит ефективності, оскільки він дає змогу не лише перевіряти від-

повідність здійснених видатків чинному законодавству, а й оцінити не лише процеси, а й результати реалізації програм, тобто оцінювати досягнення програмних цілей та ефективність реалізованих заходів [11, с. 115].

І. Сисоєва, В. Нагайчук, В. Сисоєва в наукових дослідженнях щодо класифікації видів державного аудиту, пропонують фінансовий та аудит ефективності вважати основними інструментами контролю за доцільністю використання бюджетних коштів [12, с. 73].

О.О. Дорошенко та А.С. Циб у своєму дослідженні пропонують методичний підхід до аудиту ефективності, в якому детально розкривається структура процесу аудиту, критерії оцінки та механізми обґрунтування аудиторських висновків [10].

Натомість, державний фінансовий аудит ефективності законодавством офіційно не визначено, його сутність викладена лише в Проекті наказу Держаудитслужби від 30 серпня 2019 р. «Про затвердження Стандарту (Методики) проведення Державною аудиторською службою України, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, державних (регіональних) цільових програм та місцевих бюджетів» [16].

Як зазначає Ю.М. Денисовець на підставі вказаного Проекту, державний фінансовий аудит ефективності – це форма контролю, яка спрямована на проведення дослідження проблемних питань об'єкту аудиту ефективності, визначення та підтвердження доказовою їх причин з метою розробки пропозицій щодо вдосконалення системи фінансового

управління і контролю, підвищення ефективності використання ресурсів [11, с. 173].

Відтак, в сфері державного аудиту України на сьогодні відсутні будь-які методичні рекомендації щодо аудиту ефективності бюджетних програм, а діє лише Порядок проведення Державною аудиторською службою, її між-регіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм [14].

Але державний аудит є ключовим інструментом фінансового та управлінського контролю бюджетних програм й в освіті та науці.

Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм в освіті та науці за своєю суттю являє собою поєднання аудиту відповідності та аудиту ефективності, виникнення і впровадження яких в систему державного фінансового контролю України зумовили необхідність контролювати цільовий характер здійснення державних видатків та оцінювати їх ефективність і результативність у процесі виконання бюджетних програм.

Аудит бюджетних програм в освіті та науці України здійснюють:

- Державна аудиторська служба України (ДАСУ) як головний орган державного фінансового контролю, який проводить державний фінансовий аудит (зокрема, аудит ефективності) виконання бюджетних програм у закладах освіти, управліннях та міністерствах;

- Рахункова палата також здійснює фінансовий аудит та аудит ефективності використання коштів державного бюджету, які спрямовуються на освітні програми загальнодержавного рівня.

Крім цього, безпосередньо при Міністерстві освіти і науки України та у структурних підрозділах місцевих адміністрацій для контролю за підзвітними закладами та програмами діють служби внутрішнього аудиту.

Державна аудиторська служба України поступово розширює практику аудиту ефективності в частині оцінки використання коштів у освітній сфері. За результатами аудитів освітніх програм аудитори ДАСУ регулярно виявляють сотні мільйонів гривень фінансових порушень та неефективних витрат. Основні проблеми стосуються нецільового використання коштів, завищення вартості ремонтів чи харчування, неефективної підготовки робітничих кадрів та недоліків у виплаті зарплат [18]. Тобто головними не вирішеними проблемами державного аудиту бюджетних програм в освіті та науці є фокус перевірок

переважно на фінансових порушеннях, а не на реальній оцінці результативності.

Крім цього, В. Богатир звертає увагу на конфлікт інтересів та відсутність незалежного аудиту. Зокрема автор зазначає, що діюча система внутрішнього аудиту в закладах та установах НАН або МОН часто є залежною від керівництва цих же установ, що знижує об'єктивність. Зовнішній контроль з боку Держаудитслужби (ДАСУ) сприймається радше як каральний інструмент, а не як консультативна допомога для покращення менеджменту [19].

Низку системних проблем в освітніх бюджетних програмах визначають і аудитори Рахункової палати, останні контрольні заходи якої у сфері освіти фокусувалися на перевірці результативності використання коштів, серед яких [20]:

- суттєві недоліки у використанні бюджетних коштів, спрямованих на цифровізацію закладів середньої освіти, що не завжди дозволяло повноцінно розгорнути сучасні технології в умовах дистанційного та гібридного навчання;

- проблема роздутої мережі вишів, яка потребує рішучого реформування. Утримання непрофільних та малокомплектних університетів призводить до розпорошення бюджетних ресурсів замість концентрації на розвитку наукових та навчальних центрів.

Рахункова палата за результатами перевірок також констатує й такі типові недоліки, як нецільове або неефективне використання державного майна та коштів; викривлення фінансової звітності окремими головними розпорядниками коштів, що ускладнює контроль за прозорістю використання бюджету; управління освітніми програмами стикається з відсутністю належних індикаторів результативності, через що важко оцінити, який реальний вплив витрачені кошти мають на якість освітніх послуг.

Для подолання окреслених недоліків щодо державного аудиту бюджетних програм в освітній діяльності, на нашу думку, необхідно:

- Міністерству освіти і науки України розробити нормативно-методичну базу щодо аудиту ефективності бюджетних програм в освіті та науці з розробкою належних індикаторів результативності для їх оцінки та впровадити методологію оцінки ризиків при формуванні освітніх бюджетних програм, щоб спрямовувати ресурси державного аудиту на найбільш вразливі та критичні напрями;

– здійснювати комплексний підхід, спрямований на перехід від формального фінансового контролю до оцінки реальної результативності – зміщення фокусу з простого контролю цільового використання коштів на оцінку досягнення конкретних освітніх результатів, їх впливу на розвиток громади;

– досягти синхронізації фінансового з інституційним аудитом, який являє собою комплексну зовнішню перевірку та оцінювання роботи закладу освіти, спрямовану на аналіз якості освітньої діяльності, відповідність вимогам законодавства та надання рекомендацій для розвитку. Об'єднання фінансового аудиту з оцінкою якості освітньої діяльності, яку проводить Державна служба якості освіти України, дозволить виявити, як фінансування впливає на якість освітнього середовища.

Висновки. Отже, результати дослідження переконливо засвідчили значущість державного аудиту бюджетних програм як елемента системи фінансового контролю, проте питання його системної інтеграції в процеси державного аудиту бюджетних програм в

освітній діяльності залишаються висвітленими неповною мірою. Аудиторські моделі, зорієнтовані на ефективність державного аудиту в досліджуваній сфері, потребують подальшого теоретико-методичного розвитку як дієвого інструменту для забезпечення прозорості виконання бюджетних програм, ефективного управління ресурсами та підвищення довіри до закладів освіти.

В цілому, за результатами проведеного дослідження, можна зробити висновки, що основними невирішеними проблемами державного аудиту бюджетних програм в Україні залишаються недосконала методологія оцінки досягнення цілей, хронічне невиконання затверджених індикаторів, дублювання функцій між контролюючими органами та слабкий вплив висновків аудиторів на реальний процес прийняття рішень.

Це повністю стосується і державного аудиту бюджетних програм в освітній діяльності. Запропоновані пропозиції сприятимуть подоланню деяких проблем державного аудиту бюджетних програм в освітній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. Редакція від 01.01.2026. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17?find=1&text=ппропам#w1_25.
2. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/?month=12&year=2024&budgetType=LOCAL> (
3. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>
4. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 р. № 228 у редакції від 24.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF/ed20190724#n29>
5. Про затвердження Типового переліку результативних показників бюджетних програм місцевих бюджетів у галузі «Освіта» та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2017 року № 992: Наказ Міністерства освіти та науки України від 16.04.2024 № 521. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0631-24#Text>
6. Про освіту: Закон України від 5.09.2017 р. № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
7. Валовий внутрішній продукт (ВВП) в Україні 2026. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/>
8. Уряд запроваджує нову модель фінансування наукової сфери. Національна електронна науково-інформаційна система NAUKA. URL: <https://nauka.gov.ua/news/uriad-zaprovadzhuie-novu-model-finansuvannia-naukovo-sfery-ponad-3-mlrd-dodatkovoho-finansuvannia-za-rezultatamy-derzhavnoi-atestatsii/>
9. Рябчук О. Г., Гаркуша Д. О. Аудит використання бюджетних коштів в освітній сфері. *Modern Economics*. 2022. № 36. С. 119-124. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V36\(2022\)-17](https://doi.org/10.31521/modecon.V36(2022)-17)
10. Дорошенко О. О., Циб А. С. Теоретико-прикладні аспекти проведення державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм державною аудиторською службою України. *Efektivna ekonomika*. 2023. № 10. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.10.45>

11. Денисовець Ю. М. Формування ефективної системи державного фінансового контролю бюджетних програм в умовах євроінтеграції України. дис. ... д-ра філософії за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування». Житомир, 2025. 246 с.
12. Сисоєва І., Нагайчук В., Сисоєва В. Фінансовий аудит та аудит ефективності як основні складові державного аудиту. *Моделювання розвитку економічних систем*. 2024. № 3. С. 69-74. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-9>
13. Серватинська І. М., Мостовенко О. О., Гоменюк О. В. Аудит використання бюджетних коштів у бюджетних установах як інструмент фінансового контролю. *Актуальні питання економічних наук*. 2026. № 20. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18801030>
14. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм: Постанова КМУ від 10.08.2004 р. № 1017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2004-%D0%BF#Text>
15. Система професійних документів INTOSAI (IFPP). URL: <http://www.rp.gov.ua/About/Standard/>
16. Про затвердження Стандарту (Методики) проведення Державною аудиторською службою України, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, державних (регіональних) цільових програм та місцевих бюджетів: Проект наказу Держаудитслужби від 30 серпня 2019 р. URL: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/1095>
17. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>
18. Статистичні звіти. Державна аудиторська служба України. URL: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/53>
19. Богатир В. Таємниця слідства як спосіб приховати проблеми у використанні державних ресурсів. *Юридична газета* 1 квітня 2026. URL: <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/taemnicya-slidstva-yak-sposib-prihovati-problemi-u-vikoristanni-derzhavnih-resursiv.html>.
20. Річні звіти. Рахункова палата України. URL: <https://rp.gov.ua/search/?q==освіт>

REFERENCES:

1. Biudzhetni kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 08.07.2010 № 2456-VI [Budget Code of Ukraine: Law of Ukraine dated July 8, 2010 No. 2456-VI]. (2026). Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Derzhavnyi veb-portal biudzhetu dlia hromadian [State Budget Portal for Citizens]. (2026). Available at: <https://openbudget.gov.ua/?month=12&year=2024&budgetType=LOCAL>
3. Pro skhvalennia Kontseptsii reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia ta terytorialnoi orhanizatsii vlady v Ukraini: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 1 kvitnia 2014 r. № 333-r [On Approval of the Concept of Reforming Local Self-Government and Territorial Organization of Power in Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 333-r dated April 1, 2014]. (2014). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>
4. Pro zatverdzhennia Poriadku skladannia, rozghliadu, zatverdzhennia ta osnovnykh vymoh do vykonannia koshtorysiv biudzhetnykh ustanov: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 liutoho 2002 r. № 228 [On Approval of the Procedure for Preparation, Consideration and Approval of Budgetary Institutions Estimates]. (2002). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-n>
5. Pro zatverdzhennia Typovoho pereliku rezul'tatyvnykh pokaznykiv biudzhetnykh prohram mistsevykh biudzhektiv u haluzi «Osvita»: Nakaz MON Ukrainy № 521 vid 16.04.2024 [On Approval of the Standard List of Performance Indicators of Local Budget Programs in the Field of Education]. (2024). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0631-24>
6. Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 № 2145-VIII [On Education: Law of Ukraine No. 2145-VIII dated September 5, 2017]. (2017). Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
7. Valovy vnutrishnii produkt (VVP) v Ukraini 2026 [Gross Domestic Product (GDP) in Ukraine 2026]. (2026). Ministerstvo finansiv Ukrainy. Available at: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/>
8. Uriad zaprovadzuie novu model finansuvannia naukovoї sfery [Government Introduces a New Model for Science Funding]. (2026). Natsionalna elektronna naukovu-informatsiina systema NAUKA. Available at:

<https://nauka.gov.ua/news/uriad-zaprovadzhuie-novu-model-finansuvannia-naukovoi-sfery-ponad-3-mlrd-dodatkovoho-finansuvannia-za-rezultatamy-derzhavnoi-atestatsii/>

9. Riabchuk O., Harkusha D. (2022) Audyt vykorystannia biudzhetnykh koshtiv v osvittii sferi [Audit of Budget Funds Use in the Educational Sphere]. *Modern Economics*, vol. 36, pp. 119–124. Available at: [https://doi.org/10.31521/modecon.V36\(2022\)-17](https://doi.org/10.31521/modecon.V36(2022)-17)

10. Doroshenko O., Tsyb A. (2023) Teoretyko-prykladni aspekty provedennia derzhavnoho finansovoho audytu vykonannia biudzhetnykh prohram derzhavnoi audytorskoii sluzhboii Ukrainy [Theoretical and Applied Aspects of State Financial Audit of Budget Programs]. *Efektivna ekonomika*, no. 10. Available at: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.10.45>

11. Denysovets Yu. (2025) Formuvannia efektyvnoi systemy derzhavnoho finansovoho kontroliu biudzhetnykh prohram v umovakh yevrointegratsii Ukrainy [Formation of an Effective System of State Financial Control of Budget Programs under European Integration of Ukraine]. PhD Thesis. Zhytomyr, 246 p.

12. Sysoieva I., Nahaichuk V., Sysoieva V. (2024) Finansovy audit ta audyt efektyvnosti yak osnovni skladovi derzhavnoho audytu [Financial Audit and Performance Audit as the Main Components of State Audit]. *Modeliuvannia rozvytku ekonomichnykh system*, no. 3, pp. 69–74. Available at: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-9>

13. Servatynska I., Mostovenko O., Homeniuk O. (2026) Audyt vykorystannia biudzhetnykh koshtiv u biudzhetnykh ustanovakh yak instrument finansovoho kontroliu [Audit of Budget Funds Use in Budget Institutions as a Tool of Financial Control]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*, no. 20. Available at: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18801030>

14. Poriadok provedennia Derzhavnoi audytorskoii sluzhboii... Postanova KMU № 1017 vid 10.08.2004 [Procedure for Conducting State Financial Audit of Budget Programs]. (2004). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2004-p>

15. Systema profesiinykh dokumentiv INTOSAI (IFPP) [INTOSAI Framework of Professional Pronouncements]. Available at: <http://www.rp.gov.ua/About/Standard/>

16. Pro zatverdzhennia Standartu (Metodyky) provedennia derzhavnoho finansovoho audytu... [Draft Standard (Methodology) for Conducting State Financial Audit]. (2019). Derzhavna audytorska sluzhba Ukrainy. Available at: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/1095>

17. Pro osnovni zasady zdiisnennia derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 26.01.1993 № 2939-XII [On the Basic Principles of Public Financial Control in Ukraine]. (1993). Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>

18. Statystychni zvity [Statistical Reports]. (2026). Derzhavna audytorska sluzhba Ukrainy. Available at: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/53>

19. Bohaty V. (2026) Taiemnytsia slidstva yak sposib prykhovaty problemy u vykorystanni derzhavnykh resursiv [Investigation Secrecy as a Way to Conceal Problems in the Use of Public Resources]. *Yurydychna hazeta*. Available at: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/taemnicia-slidstva-yak-sposib-prihovati-problemi-u-vikoristanni-derzhavnih-resursiv.html>

20. Richni zvity [Annual Reports]. (2026). Rakhunkova palata Ukrainy. Available at: <https://rp.gov.ua/search/?q==освіт>

Дата надходження статті: 06.07.2026

Дата прийняття статті до публікації: 28.09.2026

Дата публікації статті: 30.09.2026